17 АПРЕЛЬ—КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 106 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ 17 АПРЕЛЬ КУНИ КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК УТКАЗИШ ТУҒРИСИДА МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИНИ ШАҲРИМИЗНИНГ МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ҚИЗҒИН ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР. УЛАР АНА ШУ КУН УЧУН УЗ ЗИММАЛАРИГА ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТЛАР ОЛА ТУРИБ, БУ ШАНБАЛИК АЛОҲИДА ШАНБАЛИК БУЛИШИНИ, У КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ УЛУҒВОР ПРОГРАММАСИНИ ИШЛАБ ЧИҚҚАН КПСС XXV СЪЕЗДИНИНГ ТАРИХИЙ ҚАРОРЛАРИ БИЛАН ЕРИТИЛГАНЛИГИНИ ТАЪКИДЛАМОҚДАЛАР.

Тошкентликлар «Буюк Почин» анъаналарига садоқатларини якдиллик билан намойиш этмоқдалар

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 64 (2959)
ПАЙШАНБА
18 март 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор тикувчи-мотористкаси Содиқа Иброҳимова шу кунларда 1978 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. У смена нормасини мунтазам 120—130 процент адо этади.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

Ўтган йили В. И. Ленин туғилган куннинг 105 йиллиги шарафига ташкил этилган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида консерва заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари юксак унум билан меҳнат қилишганди. Шу куни корхонада 8,1 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган, 427 сўм иш ҳақи тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказилганди. Корхона коллективи бу йил апрель ойининг учинчи шанбасида доҳиймиз Владимир Ильич туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказиш бўйича Москва саноат корхоналари коллективлари бошлаган ташаббусни маъқуллаб кутиб олдилар. Корхона коллективи 17 апрелдаги шанбаликда алоҳида ғайрат билан меҳнат қилиш, ўша кунги иш ҳақини ўнинчи беш йиллик фондига ўтказишга аҳд қилиб қўйди.

Шу йил 1 апрелдан заводнинг асосий цехлари бир ойдан ортиқроқ муддатга капитал ремонт учун тўхтатилади. Шу боисдан ҳам коммунистик шанбалик куни асосан маккажўхори бодроқлари ишлаб чиқарадиган, тунука-банка, тара, фабрикат цехлари ишлайди. Бу цехларда жами юзга яқин киши меҳнат қилади. 130 дан ортиқ ишчи ва инженер техник ходим, ёрдамчи ишчилар, хизматчилар эса асосий цехларни капитал ремонт қилишда ва корхона ҳовлисини кўкаламзорлаштириш ҳамда ободонлаштириш ишида банд бўлишади. Корхона партия ташкилоти ва касаба союз комитети Бутуниттифоқ шанбалигини коллектив яхши ўтказиши учун ҳозирдан тайёргарлик ишини бошлаб юборди.

Корхона коллективи партия XXV съезди йилида алоҳида ғайрат билан меҳнат қиляпти. Заводда партиянинг катта анжумани шарафига қабул қилинган икки ойлик социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари—20 февралда муваффақиятли бажарилди. Бу вақт мобайнида 1 миллион 330 минг шартли банкадан ортиқ консерва ишлаб чиқарилди. Ҳозир коллектив маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича март ойи топшириғини муддатидан илгари бажариш учун иш суръатларини жадаллаштиряпти.

Н. АЛИЕВ.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Тошкент асбобсозлик заводининг меҳнаткашлар коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига шу йил 17 апрель куни коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисида москваликларнинг бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусларини тўла қўллаб-қувватламоқда. Ҳозирда корхонанинг барча ишлаб чиқариш бўлимларида коммунистик шанбаликка тайёргарлик ва уни ўтказиш тўғрисида амалий тадбирлар белгиланмоқда.

— Завод партия комитети коммунистик шанбаликка тайёргарлик юзасидан амалий тадбирлар белгилади, — дейди корхона партия комитетининг секретари В. М. Шатанин. — Коллективнинг коммунистик шанбаликда қатнашиши тўғрисида барча цехлар, сўнгра умумзавод йиғилиши ўтказилади. Шанбалик куни қилинадиган ишларнинг аниқ плани ана шу йиғилишда тасдиқланади. Кадрлар бўлими шанбаликда қатнашувчи ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг умумий рўйхатини тузади. Ишлаб чиқариш, планлаштириш ҳамда меҳнат ва иш ҳақи бўлимлари биргаликда шанбалик кунида ишлаб чиқариладиган умумий маҳсулот ҳажми ва суммасини белгилайди.

Тайёргарлик даврида корхона коллективини шанбаликда фаол иштирок этишга даъват қилувчи «Коммунистик шанбалик куни юксак унум билан меҳнат қилайлик!», «Шанбаликда қатнашмаган биронта ҳам киши қолмасин!» деган шиорлар тайёрланади.

Корхонада коммунистик шанбаликка тайёргарлик ва уни ўтказиш бўйича штаб тузилди. Корхона директори В. Р. Байжонов штаб бошлиғи, завод партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг вакиллари штаб аъзоси қилиб тайинландилар.

Коммунистик шанбалик куни корхона директори маҳаллий радиоузел орқали катта меҳнат байрами ҳақида гапиради. Шундан кейин ишлаб чиқариш бўлимларида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида вақти-вақти билан ахборот бериб турилади. Коммунистик шанбалик тўғрисида ҳикоя қилувчи «Комсомол прожектори» чиқарилади. Сменадан сўнг кундалик меҳнатга якун ясалади.

АВТОМОБИЛЧИЛАР АҲДИ

«Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли 3-автобус парки коллективи Москвадаги илғор корхоналар ва Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи меҳнаткашларининг В. И Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги куни —17 апрелда коммунистик шанбаликка чиқиш бўйича бошлаган ташаббусларини қизғин маъқуллади. Ана шу куни шаҳар кўчаларига 160 автобус чиқарилиб, 3200 рейс қилинади. Шу куни юз минг йўловчи манзилига элтилиб, 6 минг сўм фойда олинади, 500 литр ёқилғи тежалади. Ремонтчилар иккита двигатель, бешта коробка, учта олдинги ва иккита орқа мостларни ва автобус корпусларини ремонт қилишади.

Бугун автотранспорт корхонасида шанбаликни ўтказувчи штабнинг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. «Қизил шанбалик»да бажариладиган ишлар плани тузиб чиқилди. Ишчилар ўзларининг иш жойларида меҳнат қилишади. Бошқармадагилар ва хизматчилар эса корхона территориясини янада обод ва кўркам бўлишида қатнашишади. Бундан ташқари автопарк территориясида ва унга қарашли автостанцияларда ҳам ободончилик ишлари олиб борилади.

И. ИСМОИЛОВ,
«Главташпассавтотранс» бошқармасининг 3-автобус парки ҳайдовчиси.

Тонгги газеталарда

▲ 16 март куни КПСС Марказий Комитетида матбуот, телевидение ва радио, информация агентликлари раҳбарларининг кенгаши бўлди. Кенгашда КПСС XXV съезди қарорларини ва материалларини пропаганда қилиш ҳамда ўрганиш масалалари муҳокама этилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин нутқ сўзлади.

▲ СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг СССР билан Швейцария Конфедерацияси ўртасида дипломатия алоқалари тиклангаплигининг 30 йиллиги муносабати билан Швейцария Конфедерациясининг Президенти жаноб Рудольф Гнегига йўллаган табриги эълон қилинган.

▲ 17 март куни Москвада СССР Фанлар академияси йиллик умумий йиғилишининг сессияси очилди. Йиғилишни СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров очди.

▲ 1976 йил 16 мартда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос— 808» учирилди.

● ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

ЮКСАК АҲДГА ЯРАША

Пойтахтимизнинг «Марказ—27» кварталида олиб борилаётган бунёдкорлик ишларида «Ташсантехгазмонтаж» тресги 2-монтаж бошқармасининг Тўлқин Ҳасанов етакчилик қилаётган бригада аъзолари жонбозлик кўрсатишмоқда.

Бригада аъзолари бу ердаги дорихона, алоқа бўлими, озиқ-овқат, сабзавот ва мевалар, хўжалик моллари билан савдо қилувчи магазин ва бошқа қатор маданий-маиший объектларнинг иситиш тармоқлари, водопровод, канализацияга оид ишларини муддатидан илгари бажариб, бош пудратчилар ихтиёрига топширишди. Азаматлар ўнинчи беш йилликнинг ўтган икки ойи мобайнида пландаги 28 минг ўрнига 29 минг сўмлик иш бажариб, бу соҳадаги топшириқни 104 процент қилиб ўринлатишди. Меҳнат унумдорлиги кўрсаткичи эса 121 процентни ташкил этди.

Ҳозирги кунда бригада аъзолари бир йўла икки объект —«Самарқанд» чойхонаси ҳамда «Марказ—27» кварталидаги 50 ўринли кафе биносида меҳнат қилишяпти. Бу ердаги сантехника ишларининг тез ва сифатли бажарилишида пайвандчи Абдулазиз Муҳаммаджонов, слесарлардан Тешабой Умаров, Ғайрат Мақсудов, Шораҳим Шожалилов, Эркин Мусаев каби серғайрат ишчиларнинг муносиб хизматлари бор.

— Бинокорларимиз КПСС XXV съезди қарорларига амал қилиб, янги беш йилликда пойтахтимизда бунёд этиладиган уй-жой, маданий-маиший объектларда фидокорона меҳнат қилиш ҳамда юқори унумдорликка эришиш юзасидан зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган, — дейди бригада етакчиси, коммунист Тўлқин Ҳасанов. —Бу муҳим вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши, мусобақадош ҳамкасбларимиздан орқада қолмаслик учун кун сайин сифат ва суръатини оширяпмиз.

● *Идеология ишлари хроникаси*

Пропагандистлар семинари

Шу кунларда оммавий-сиёсий, пропаганда ишларининг барча формалари партиямиз XXV съезди қарорларини омма ўртасида кенг пропаганда қилишга бағишланмоқда. Ленин районининг барча корхона ва ташкилотларида съезд делегатлари билан учрашувлар ўтказилмоқда.

Яқинда бу ерда КПСС XXV съезди материалларини ўрганишга бағишланган пропагандистлар семинари бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг «КПСС Марказий Комитети ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсати соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисида қилган доклади бўйича район «Билим» жамияти лектори П. Коваленко, 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ҳақида Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти доценти, иқтисод фанлари кандидати О. Шолохова ўртоқлар гапириб бердилар.

Семинарда Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводининг бошлиғи, КПСС XXV съезди делегати Ҳ. Файзуллаев пропагандистларга ўзининг съезд таассуротлари ҳақида ҳикоя қилди.

Район методика Советининг раиси, фалсафа фанлари кандидати Т. Ирисбоева семинар қатнашчиларига партиямиз XXV съезди материалларини ўрганиш бўйича методик тавсиялар берди.

Р. КУШЧЕВА.

Лекторийлар очилди

Бугун ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ БАРЧА МАДАНИЯТ УЙЛАРИ ВА ОММАВИЙ КУТУБХОНАЛАРДА «ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ» ДЕГАН 16 ТА ЛЕКТОРИЙ ОЧИЛДИ. Улар КПСС XXV съезди қарорларини меҳнаткашлар ўртасида кенг пропаганда қилишга бағишланган.

Глиэр, Усмон Юсупов, 4 ва 5-маданият уйлари, Фурқат, Белинский, Ойбек номли кутубхоналарда иш бошлаган бу лекторийларда «Билим» жамиятининг район ташкилоти аъзолари, олий, ўрта ўқув юртлари ва ўрта мактабларнинг ўқитувчилари лекциялар ўқимоқдалар.

Янги лекторийлар бир ойда икки марта машғулот ўтказади. Уларнинг программаси рангбаранг қилиб тузилган.

Ўзбекистон пойтахти гўзал ва кўкаламзор бўлсин

Активлик билан

Асбобсозлик заводи ишчи ва хизматчилари ободонлаштириш уч ойлигида актив иштирок этиб, ўзларига бириктилган Гвардейская кўчасидаги ирригация шохобчаларини тозалашиб, дарахтлар тагини юмшатишмоқда. Ўтган шанбаликда корхона ишчиларидан 161 киши иштирок этди. Улар шу кунгача кўча ва завод территориясига 3,5 минг туп яшил тўсиқ ва 300 дона атиргул ўтқазишди. Энди ўтқазиладиган 320 дона мевали ва манзарали дарахтлар учун чуқурчалар қазиб қўйишди.

Корхона ишчилари завод территориясини обод қилишда ҳам актив иштирок этишмоқда. Улар ўриндиқларни ремонтдан чиқаришиб, бўяшмоқда.

— Биз 230 киши истиқомат қиладиган ётоқхона, болалар комбинати ва стадионда ҳам умумхалқ ҳашарларини ўтказмоқдамиз, — дейди завод директорининг ўринбосари О. Маҳмудов. Келаси шанбаликда қилинадиган ишлар ҳозирданоқ белгилаб олинди. Бу шанбаликда 300 дан ортиқ ҳашарчилар иштирок этишади. Бизнинг территориямиздаги «Отчопар» маҳалласи аҳолиси ҳам ана шу куни умумхалқ ҳашарига чиқишади.

Ниҳол тарқатиш

Хўжалик ҳисобидаги «Тошкент гуллари» идорасининг ходимлари ҳамшаҳарларимизга қулайлик яратдилар.

Бугун ИДОРА ХОДИМЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ БИЛАН ШАҲРИМИЗДАГИ БАРЧА ГУЛЧИЛИК МАГАЗИНЛАРИДА МЕВАЛИ ВА МАНЗАРАЛИ ДАРАХТ КЎЧАТЛАРИНИ СОТИШ БОШЛАНДИ.

Биринчи навбатда олма, нок, олхўри, олча, чинор ва бошқа кўпгина манзарали дарахт кўчатлари ва буталар сотилмоқда. Бу ниҳолларни Шредер номли узумчилик, боғдорчилик ва виночилик институти, Тошкент областидаги кўчатчилик хўжаликлари етказиб бермоқда.

Ўқувчилар ҳиссаси

Ленин районидаги мактаб ўқувчилари ўқитувчилари билан биргаликда шаҳримизда ўтказилаётган ободонлаштириш ойлигида иштирок этишмоқда. Ўтган шанбаликда район территориясини янада обод ва кўркам қилиш учун 9384 ўқувчи ва 634 ўқитувчи умумхалқ ҳашарига чиқди. Улар 1730 квадрат метр майдонни чиқиндилардан тозалашиб, 40 тонна чиқиндини шаҳар чеккасига чиқариб ташлашди. Шу кунгача район халқ маорифи бўлими 7 марта ҳашар ўтказди. Район кўчаларига ва хиёбонларига 3840 дона дарахт, 7800 туп яшил тўсиқ ва 900 дона атиргул экилди.

Районда кўпгина мактаблар кўча ва хиёбонларга бириктиб қўйилган. 110-мактаб ўқувчилари Тарас Шевченко ва Лоҳутий кўчаларидаги дарахтлар тагини юмшатишиб, ободончилик ишларини олиб боришмоқда ва ана шу кўчадаги хиёбоннинг ҳамиша кўркам бўлишини таъминлашмоқда. 94-мактабдагилар эса Тарас Шевченко кўчаси ва Полторацкий кўчаларини оталиққа олишган.

Завод ҳовлисида хиёбон

«Узбексельмаш» заводи территориясида комсомол ва ёшлар ободонлаштириш уч ойлигида хиёбон ва дам олиш оромгоҳи барпо қилишга аҳд қилиб, умумхалқ ҳашарига чиқишмоқда. Ўтган шанбаликда ҳашарчилар майдонни тозалашиб, кўчатлар ўтқазишди. Ҳадемай бу ерга атиргуллар ва ҳар хил гул кўчатлари ўтқазилиб, ўриндиқлар ўрнатилади.

Заводда шу кунгача беш марта умумхалқ ҳашари бўлиб ўтди. Корхона территорияси янада кўркамлашди. Баъзи цехларнинг корпуслари ташқи кўриниши оқланиб, территория чиқиндилардан тозаланди. Биринчи апрелгача ҳамма бинонинг ташқи кўриниши оқланиб, 300 туп дарахт ўтқазилади.

Чилонзор районидаги 183-мактабнинг 8-синф ўқувчилари шанбаликда. Улар шу куни Қатортол кўчасини тартибга келтириб, ариқ ва зовурларни тозаладилар, дарахтларнинг тагини юмшатдилар.

Қувонч улашувчилар

ТОНГГИ РЕПОРТАЖ

Тонг отар пайти. Кўчалар, хиёбонлар тинч, осойишта. Тонг билан уйғонадиган фаррошлар, шаҳарда биринчи бўлиб транспорт қатновини бошлайдиган газета ташувчи машиналарнинг кўчаларга чиқишига ҳам ҳали вақт бор. Лекин, темир йўл вокзали ва аэровокзалда қатнов одатдагидек давом этмоқда. Парвозга чиқаётган самолётларга хат-хабар ва посилкалар юкланиб, келиб қўнаётганларидан юклар тушириб олиняпти. Бу ердан мамлакатимизнинг турли бурчакларига ҳаво лайнерлари йўл олмоқда.

Посилка ва хат-хабарлар асосан ана шу ҳаво лайнерлари ва поездларда жўнатилади. Аммо, уларни аввал адреслар бўйича саралаш керак. Ўрта Осиё темир йўл Бошқармаси Тошкент бўлимининг почтамтида эса барча хат-хабар ва посилкалар сараланади.

Корхонада байрамлар ва муҳим воқеалар арафасида иш қизийди. КПСС XXV съезди кунлари почтамт ходимлари учун ғоят масъулиятли бўлди.

— Хат-хабарлар, посилка, газеталарни ўз вақтида вагонларга ортиб жойларга жўнатишда Т. Йўлдошева, Р. Йўлдошева, Ҳ. Шораҳимов каби тажрибали саралаловчиларимиз, В. Асқаровадек операторларимизнинг ҳиссалари айниқса катта бўлди, — дейди почтамт бошлиғи Боқи Раҳмонбердиев.

Цехларни айланяпмиз. Усти ёпиқ айвондаги иккита вагонга хат-хабарлар ва посилка юкланяпти. Ҳозиргина Ватанимиз пойтахти— Москвадан келган вагондан эса юк туширилиб, саралаш машиналарига узатилмоқда.

Саралаш машинаси пультини оператор Валентина Асқарова бошқаряпти. Машина бикинида, операторга жуда қулай жойда ҳар бири битта йирик шаҳарни билдирувчи 60 та электр тугмача ўрнатилган.

Транспортёрдан посилканинг адресли томони операторга қаратиб узатилмоқда. Баландлиги бир қават уйдек келадиган саралаш машинасининг икки томонига ҳам шаҳарларнинг номлари ёзиб қўйилган 60 та пункт бор. Оператор адресга қараб электр тугмачани босди. Шу дам транспортёрда тез кетаётган посилкалар ажратилган жойларига бориб туша бошлади. Бу жараён шундай тез ва аниқ бажарилганидан вагондаги бир неча юз посилка бир пасда сараланиб бўлинди.

— Дугонам Валентина билан бир сменада икки мингдан ортиқ посилкани саралайман, — дейди Евгения Вергазова.

Почтамт янги бинога кўчиб ўтгач посилкалар сараланадиган иккита машина ишга туширилди. Натижада меҳнат унумдорлиги олдингига нисбатан тўрт ҳисса ортди.

Бугунги кунда бу ерда суткасига 18 мингдан ортиқ посилка сараланиб, мамлакатимиз ҳамда чет давлатларга жўнатиляпти. Посилка шикастланган бўлса, ремонт қилинмагунча машина сараламайди. Бундай вақтда оператор микрофон орқали биринчи қаватга маълум қилади. Шу пайтда транспортёрдаги юклар саралаш машинаси қанотидаги махсус жойга йиғилади.

Қулайлиги, ишнинг автоматика ёрдамида бошқарилиши билан Ўрта Осиё темир йўл бошқармасида ягона ана шу почтамтда бир суткада 18 мингдан зиёд посилка, 542 мингдан ортиқ хат-хабар, ўн минг пачкадан ортиқ газета-журналлар, 3 мингдан зиёд қимматбаҳоли хатлар иттифоқдош республикалар, ҳамда чет мамлакатларга жўнатилади.

Деярли ҳар уч минутда усти брезент билан ёпилган почта машинаси бу ердан юк олиб кетяпти. Ўз ўрнида Тошкент почтамти, аэропортдан ҳам посилка, хат-хабар, газета ортган машиналар пешма-пеш келиб турибди. Бино ичкарисида эса алоқачилар тунни-тонгга улаб, машиналар ёрдамида хат-хабар, посилкаларни сараламоқдалар. Уларни ўз вақтида эгаларига жўнатиб, миллионлаб кишиларга қувонч бағишламоқда.

Э. ЖЎРАЕВ.

«ТОШКЕНТ» САФАРГА ЧИҚДИ

Бугун ПОЙТАХТИМИЗНИНГ ТЕМИР ЙЎЛ ВОКЗАЛИДАН «ТОШКЕНТ» МАХСУС ТУРИСТИК ПОЕЗДИ МАМЛАКАТИМИЗНИНГ ДИҚҚАТГА САЗОВОР ЖОЙЛАРИ БЎЙЛАБ САФАРГА ЖЎНАБ КЕТДИ.

Тошкент саёҳат ва экскурсиялар бюроси ташкил қилган бу туристик сафарда шаҳримиздаги машинасозлик корхоналари, қурилиш ташкилотлари, лойиҳа институтларининг ишчи ва хизматчилари бор. 300 дан ортиқ саёҳатчи 18 кун давомида Пятигорск, Ереван, Тбилиси, Батуми, Сухуми, Гагра, Волгоград шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар.

Баҳор мавсуми бошланиши билан туристик бюронинг тадбирлари яна ҳам кўпайиб кетди. Шу ойдан мамлакатимизнинг шаҳарларига саёҳатлар авжига чиқади. Ҳамшаҳарларимиз Москва, Ленинград, Таллин, Вильнюс ва бошқа кўпгина шаҳарлардаги туристик базаларда ҳордиқ чиқарадилар.

НАФИС БУЮМЛАР КОНКУРСИ

Бугун УЗБЕКИСТОН ССР МАҲАЛЛИЙ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ ЭНГ ЯХШИ МАНЗАРАЛИ-АМАЛИЙ САНЪАТ БАДИИЙ БУЮМЛАРИ УЧУН ЭЪЛОН ҚИЛГАН РЕСПУБЛИКА ОЧИҚ КОНКУРСИ НАТИЖАЛАРИГА ЯКУН ЯСАДИ. Бу конкурсда 50 дан зиёд рассом, ҳайкалтарош, керамист, мисгар, каштачи ва бошқа касб усталари қатнашдилар.

— Конкурснинг асосий мақсади, — деди жюри аъзоси, Маҳаллий саноат министрлигига қарашли давлат махсус конструкторлик-технология бюроси бошлиғи Раҳим Ражабов, — юксак бадиий буюмлар ва совғаларнинг янги турларини яратишдан иборат эди. Конкурсга тақдим қилинган жуда кўп асарларда Совет Узбекистонининг манзарали-амалий санъати анъаналари ўз ифодасини топди.

Конкурс жюриси 300 га яқин асарни синчиклаб ўрганди ва улардан 18 тасининг авторини мукофотлар билан тақдирлади.

Ғолиб деб топилган совға буюмлари оммавий равишда ишлаб чиқаришга тавсия этилди. Узбек халқ чолғу асбобларидан дутор ва рубобни совға буюм сифатида нафис ва кўркам қилиб ишлаганлиги учун Тошкент тажриба музика фабрикаси мастери Ш. Эрмуҳамедовга иккинчи даражали мукофот берилди.

ОБ-ҲАВО

Тошкент шаҳри ва областида бугун кечаси ва эртага кундузи ҳаво бироз ўзгариб туради, эрталаб туман тушади. Ёғингарчилик кутилмайди. Секундиги 3 — 7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат бугун кечаси 6— 8, эртага кундузи 14— 16 даража иссиқ бўлади.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ—БЕШ ЙИЛЛИК БАЙРОҒИ

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

«Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш биринчи галдаги вазифа бўлиб қолмоқда. Ўз навбатида фан ва техникани жадал ривожлантириш асосидагина социал революциянинг туб вазифалари ҳал этилиши—коммунистик жамият қурилиши мумкин.»

Л. И. БРЕЖНЕВ.

КПСС XXV съездида таъкидланганидек, мамлакат халқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини тезлаштириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш — ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг ва аҳоли турмуш даражасини яхшилашнинг ҳал қилувчи омилидир. Бу ерда гап аввало материал, меҳнат ва молиявий ресурслардан олинадиган фойдани ошириш, ишлаб чиқариш фондларидан самарали фойдаланиш устида бормоқда.

Тошкентдаги ташкилот ва корхоналарнинг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини жанговар программа сифатида қабул қилдилар. Шаҳардаги саноат корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ишлаб чиқариш ҳажмини кескин ўстириш ва маҳсулот сифатини янада яхшилаш бўйича план тадбирларни ишлаб чиқиб, ўзларининг асосий диққат-эътиборларини ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ бўлган муаммоларни ҳал этишга қаратмоқдалар. Шунинг билан боғлиқ ҳолда фан-техника тараққиётини интенсивлаш даражаси юксалмоқда, илмий-тадқиқот институтлари билан ҳамкорлик алоқалари мустаҳкамланяпти, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларидан ишлаб чиқаришда моҳирона фойдаланилмоқда.

Бу соҳада В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш», трактор, «Подъёмник», агрегат заводларида, 1-пойафзал, 2-тикувчилик фабрикалари каби корхоналарда қатор ижобий тажрибалар орттирилган.

Бу корхоналардаги техник-ташкилий тадбирлар планида фан ва техниканинг ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишнинг асосий йўналишлари, илғор новаторларнинг фикрлари ўз аксини топган. Бу корхоналарда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати кенг ривожлантирилган. Қуйидаги коллективларнинг илғор тажрибалари кенг ёйилиши лозим.

ЗАВОД ҚУВВАТИ ОРТМОҚДА

«Ишлаб чиқариш қувватларини ўстириш аввало корхоналарни техника билан қайтадан қуроллантириш, асбоб-ускуналарни янгилаш ва модернизациялаш, ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш ҳисобидан таъминлансин. Камроқ чиқим қилиб, қисқароқ муддатларда юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида маънавий эскириб қолган техникани янги техника билан алмаштириш жадаллаштирилсин».

(«1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»дан).

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Узсельхозтехника» тажриба ремонт-механика заводи коллективи учун тўққизинчи беш йиллик ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришда муҳим босқич бўлди. Ана шу давр мобайнида корхона меҳнаткашлари унификациялаштирилган ҳайдов тракторларининг янги олти цилиндрли «А—1» двигателини, суғориш ускуналари, бульдозерлар ва бошқа хил қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишни ўзлаштирдилар. Заводда янги гидропресс цехи бунёд этилди. Эндиликда бу цех турли қувватларга эга бўлган гидропресслар ишлаб чиқармоқда. Бу маҳсулот ҳозир иттифоқимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳурдир.

Тўққизинчи беш йиллик бошиданоқ корхона коллективи ишлаб чиқаришни техника билан қуроллантириш, технологияни такомиллаштириш, эскирган ускуналарни янгилашга астойдил киришди. Айниқса бу иш заводнинг мотор цехида кенг тус олди. Бу ердаги деярли барча станок ва ускуналар ўзгартирилди. Ремонт технологиясини яхшилаш, цехни бир меъёрда ишлашини таъминлаш мақсадида двигателларни қисмларга ажратиш ва йиғиш конвейерлари ишга туширилди. Ўтган йили бўяш-қуритиш комплексининг йўлга қўйилиши ремонт қилинаётган моторларнинг бўяш сифатини яхшилашда муҳим омил бўлди.

Гидропресс цехида ҳам реконструкция ишлари кенг миқёсда олиб борилди. Бу ерда мойларни етказиб беришнинг марказлаштирилган системаси йўлга қўйилди. Ускуналар янгиланди. Диққат-эътиборимиз асосий ва ёрдамчи процессларни автоматлаштириш ва механизациялаштиришга қаратилди. Айниқса юк ортиш — тушириш ва омборхона ишларида механизация кенг жорий этилди. Натижада бу ерда қўл меҳнати камайтирилди. Ёрдамчи ишчилар сони қисқарди.

Коллективнинг самарали меҳнати натижасида тўққизинчи беш йиллик плани 1975 йилнинг ўрталаридаёқ адо этилди. Фақатгина тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида пландан ташқари 250 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Тўққизинчи беш йиллик биз учун ўнинчи беш йиллик— сифат ва самарадорлик беш йиллиги топшириқларини ҳал қилишда асосий босқич бўлди. Аввало корхона қуввати бирмунча ўсди. 1975 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 5,9 миллион сўмдан 1980 йилда 8,4 миллион сўмга етади. Бу кўрсаткичларнинг барчасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади. «1976 —1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»дан келиб чиққан ҳолда корхона янги беш йилликнинг техникавий-иқтисодий ва социал тараққиёт комплекс планини ишлаб чиқди. Бунда коллективимиз олдида юксак вазифалар қўйилган. Биз уни уддасидан чиқиш учун бор имкониятимизни ишга соламиз.

Комплекс планга мувофиқ дастлаб заводимизнинг барча цехларини реконструкция қилишга киришилди. Бундан асосий мақсад ишлаб чиқаришни техника билан қайта жиҳозлаш, ремонт ишларида прогрессив технологиянинг жорий этишга қаратилгандир. Бу мақсад учун 1,3 миллиондан ортиқ капитал маблағ ажратилган. Реконструкция даврида биз асосий маҳсулот ишлаб чиқаришни камайтирмасдан, балки унинг миқдорини оширишга ҳаракат қиламиз.

«1976— 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да шундай дейилган. «Маҳсулотнинг сифатини ва ассортиментини янада яхшилаш кўзда тутилсин. Буюмларнинг замонавий талабларга муносиб бўлган янги турларини ишлаб чиқариш кенгайтирилсин». Бу сўзлар корхонамиз тараққиёти учун бош йўналиш бўлиб ҳисобланади.

Двигателлар ремонти сифатини яхшилаш учун заводда лаборатория ташкил этилган. Лаборатория ходимлари бизда ремонтдан чиқарилган двигателлар ишини муттасил кузатиб борадилар, уларнинг турли районларда бузилиб қолиш сабабларини анализ ва классификация қиладилар ҳамда ремонт технологиясини яхшилаш мақсадида асосий ишлаб чиқариш корхонаси учун тавсиянома берадилар. Гидропресс цехида синов участкаси барпо этилмоқда. Бу участка буюмлар сифатини 15 —17 процентга ошириш имконини беради.

Янги беш йилликда биз янги қувватга эга бўлган 40 тонналик гидравлик пресслар ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз.

Тайёрланаётган маҳсулотларнинг узел ва агрегатларини завод аттестациясидан ўтказиш ишлари давом эттирилади. Бундан мақсад — гидропрессларнинг Давлат Сифат белгиси аттестациясига тақдим этишдир.

Амалда корхона янги қиёфа кашф этади. Шу муносабат билан бизда кадрлар тайёрлаш масаласи муҳим муаммо бўлиб қолмоқда. Биз буни ҳал қилиш учун ўзимизда мавжуд бўлган ўқув комбинати ишини тубдан яхшилаймиз. Бу ерда ҳар йили 40 дан ортиқ юқори малакали ишчилар тайёрлаб чиқарилади.

Бу масалалар оғир, лекин бажарса бўладиган масалалардир. Бироқ, бизда станок паркини янги юқори унумли станоклар билан жиҳозлаш муҳим муаммолардан бири бўлиб қолмоқда. Буни биз албатта юқори ташкилотларнинг ёрдамисиз ҳал этолмаймиз.

В. БАГЛИКОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Узсельхозтехника» тажриба ремонт-механика заводи директори.

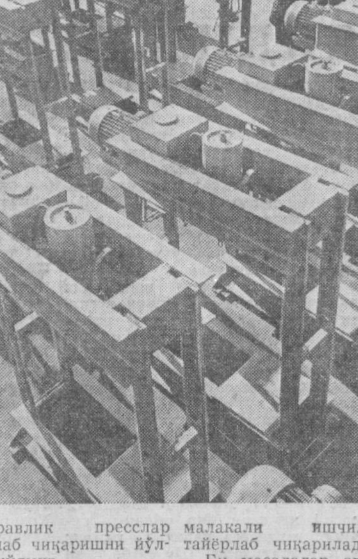

СУРАТДА: 40 тонналик гидропресслар тайёрлаш майдонида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ САМАРАСИ

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ бўлган мавжуд технологик ускуналарни такомиллаштириш, янгиларини жорий этиш, такомиллашган технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва қўллаш ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифаларидан биридир.

Бу вазифаларни ҳал этиш учун В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи илмий-тадқиқот институтининг ходимлари билан ҳамкорликда меҳнат қилмоқда. Масалан, Л. Шебелов бошчилигидаги бир группа инженер ва техниклар монолит панелларни тайёрлаш технологиясини такомиллаштириш бўйича изланиш олиб бормоқдалар. Мутахассислар монолит панелларнинг номенклатурасини чуқур таҳлил қилиб, уларни тайёрлашда технологик ва конструктив хусусиятлари бўйича ихтисослаштиришни йўлга қўйдилар.

Е. Татаринов, Ф. Машрапов кабн конструкторлар монолит панелларини тез тайёрлаш бўйича вакуум столларини жорий этдилар.

Вакуум столларининг моҳияти шундаки, уларнинг қўлланилиши натижасида панелларнинг қулф ўрнатадиган қисмларини программ бошқарув дастгоҳларида тез ва сифатли тайёрлаш мумкин бўлди.

Илгари бу жараёнлар кўплаб дастгоҳларда амалга оширилар эди.

Ихтисослаштирилган столларнинг жорий этилиши панелларнинг бир жойдан, иккинчи жойга кўчишини қисқартиришда, белгилаш ишларининг сифатини яхшилашда қўл келмоқда. Бу билан бир вақтда дастгоҳлардан фойдаланиш коэффициентини ўстириш таъминланмоқда, маҳсулот сифатини яхшилаш ва дақиқалардан самарали фойдаланиш мумкин бўлмоқда. Бу эса ўз вақтида меҳнат унумдорлигини ўстириш, панелларни тайёрлашда кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларни камайтириш имконини бермоқда.

Шуни айтиш керакки, бу ишлар техника бўлимининг етакчи инженери Р. Бурнашев ва 95-цех техника бюросининг бошлиғи П. Ташкиновларнинг ҳамкорлигида амалга оширилди.

Бироқ, 95-цехда ишлаб чиқаришга янги технологияни тез суръатларда жорий этиш қисқа муддатларда вакуум столининг типовой деталларини йиғишни ва синаб кўришни талаб этади, бу эса цехда техника тараққиётини жадаллаштиришда олға қадам қўйиш имконини беради.

Г. ЛЕНКОВ,
В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг инженер-конструктори.

ИШЧИ ПЛАНЕРКАСИ

КУН ТАРТИБИДА: ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ МАСАЛАСИ

✦ ФАН БИЛАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЎРТАСИДАГИ АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА. «ТАШСЕЛЬМАШ», «ПОДЪЁМНИК», ТРАКТОР ЗАВОДЛАРИНИНГ, 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИНИНГ ИШ ТАЖРИБАЛАРИ ✦ САМОЛЁТСОЗЛАР: АСОСИЙ ЭЪТИБОР — МЕҲНАТНИ ИНТЕНСИВЛАШ УСУЛЛАРИГА ✦ «УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИДА КИЧИК МЕХАНИЗАЦИЯ ВОСИТАЛАРИ СУСТ ЖОРИЙ ЭТИЛМОҚДА.

Машина зиммасида

КПСС XXV съезди очилишидан икки ой аввал «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автоматлашган системаси «АСУП — «Ташсельмаш» фойдаланишга топширилди.

... Кенг, ёп-ёруғ зал. Бу ерда ҳарорат 20 градус Цельсий даражасида сақланади. Мўътадил ҳаво. АСУПнинг машина зали шу ерда жойлашган. Оқ ҳалат кийган қиз оператор пультида ўтирибди. Пультга монтаж қилинган ёзув машинаси қоғоз лентага рақамлар ва ҳарфлардан иборат текстни ёзиб чиқарди.

— Бу мени сўраяпти, — деди оператор Ира Тарасова.

— «Бу» деганингиз ким?

— Машинада!..

Қиз ЭҲМга ўша тилда жавоб берди. Махсус мосламада магнит лентали диск айлана бошлади. Электрон мия лентадаги ахборотни ўқиб берди. Машина кишиларга ишлаб чиқариш масалаларини ҳал қилишда ёрдам берди. Кечқурунга бориб у программалаштирилган машинограммани тайёрлади. Эртаси эрталаб у рақамли стунлари бўлган қоғоз ҳолатида ишлаб чиқаришга юборилади. Ҳар бир цех бошлиғи унга қараб завод пахта териш машиналари, эҳтиёт қисмлар кенг истеъмол буюмларини бир меъёрда ишлаб чиқариши учун қайси деталдан қанча ишлаб чиқариш лозимлигини билади.

АСУП бошлиғи М. Торский шундай дейди:

— Ҳозир ишлаб чиқаришни автоматлашган усулда бошқариш системаси 34 та масалани ечаяпти. Булар орасида ишлаб чиқаришни ҳисоб-китоб қилишни планлаштириш, моддий-техника таъминоти, бухгалтерия ҳисоб-китоби ва бошқалар бор. АСУПни жорий этишдан олинадиган иқтисодий самара йилига 251 минг сўмни ташкил этади. Лекин, вақт ўтиши билан бу рақам янада ортади. Сабаби, биз электрон ҳисоблаш машинаси зиммасига яна бир қатор ишлаб чиқариш топшириқларини ҳал этиш вазифасини юкламоқчимиз. Жумладан, ҳар бир ишчи томонидан смена топшириқларининг бажарилишини ҳисоб-китоб ва назорат қилиш ишини юкламоқчимиз.

Суҳбатда М. Торский ишлаб чиқаришни планлаштиришни ва ташкил этишни такомиллаштириш бўйича амалга оширилган катта ишлар «Ташсельмаш»да АСУПни тез жорий этиш имконини берганлигини таъкидлаб ўтди.

В. ДРАЧЕВ.

Қуюв иши такомиллашди

«ПОДЪЁМНИК» ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ОЛИМЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXV съездида қилган Ҳисобот докладида **«Биз тармоқ тадқиқот институтларида, конструкторлик ва лойиҳа ташкилотларида меҳнат қилаётган, фан билан ишлаб чиқаришни бирлаштиришни таъминлаётган олимлар ва мутахассисларнинг ишига катта эътибор беряпмиз»**, деган эди.

Худди ана шундай йўналиш «Подъёмник» заводи коллективига ишлаб чиқаришда катта ютуқларни қўлга киритиш имконини бераётир. Корхона маъмурияти фан-техника тараққиётини янада жадаллаштириш мақсадида олимлар билан ҳамкорликни яхши йўлга қўймоқда.

Завод коллективининг Тошкент политехника институти металл технологияси кафедрасининг (кафедра раҳбари, профессор В. А. Мирбобоев) олимлари билан ҳамкорлиги кўпдан буён давом этмоқда. Кафедра ходимлари анчагина фойдали ишларни амалга оширишда ёрдам кўрсатдилар. Завод бош инженерининг ўринбосари Б. Чичильникернинг айтишича, корхонада тобланган деталларга ишлов беришда жорий этилган янги асбобнинг ёрдами катта бўлаётир.

«Подъёмник» заводи бу янгиликдан қандай фойда кўрди? Аввало деталларга юқори тезликда ишлов беришда унинг сифатини ошириш таъминланди, меҳнат унумдорлиги кескин ўстирилди, силлиқлаш дастгоҳи ўрнида токарлик станогидан фойдаланиш мумкин бўлди.

Кейинги йилларда завод коллективининг Бутуниттифоқ кўтариш механизмлари транспорти институтининг ходимлари билан ҳамкорлик алоқаларининг ривожланиши катта имкониятларга йўл очиб берди. Илмий ходимлар кранларнинг янги конструкцияларини яратишда актив ёрдам кўрсатдилар. Бундай ҳамкорликка катта эътибор берилиши тасодифий ҳол эмас, албатта.

Илмий-тадқиқот институтининг илмий ходимлари ва мутахассислари янги конструкциядаги юкларни автоматик ҳолда бўшатиш механизми бўлган 20 тонналик юк кўтарувчи кранларнинг конструкциясини яратдилар. «Подъёмник» заводида бундай краннинг тажриба намунаси ишлаб чиқилди ва ҳозирда синовдан ўтказилмоқда. Синов муваффақиятли тугалланса корхона ана шундай такомиллашган сериядаги кўтариш кранларини оммавий ишлаб чиқаришга киришади.

Ана шу илмий-тадқиқот институтининг ходимлари ҳозирда масофадан туриб радио орқали бошқарувчи саккиз тонна юк кўтарадиган электр кўприк кранларини яратиш устида ишламоқдалар. Заводда эса ана шундай кранларнинг тажриба намунасини яратишга киришилди. Металл конструкциялари цехининг ўртасига махсус оператор кабинаси ўрнатилиб, у ердан кранлар радио орқали бошқариб турилади, бундай техника воситаларига кейинги пайтда талаб анча кучайиб кетди. Ҳозир кабинани монтаж қилишга киришилди, апрель ойида эса синов ишлари бошланади.

«Подъёмник» заводининг Бутуниттифоқ лойиҳа-технология институти олимлари билан ҳамкорлиги ҳам бир неча йилдан буён давом этмоқда. Институт мутахассислари бундан икки йил илгари электр кранларининг етти метрдан 37 метргача бўлган бош блокларини тайёрлаш бўйича механизациялашган поток линиясини ишлаб чиқаришга жорий этишда актив ёрдам кўрсатдилар. Технологик линиянинг шарофати туфайли меҳнат унумдорлиги уч ҳисса ўстирилди.

«Подъёмник» заводи коллективининг олимлари билан ҳамкорлиги ўз натижаларини кўрсатмоқда. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида корхонада 10 тонналик махсус монтаж крани, 16 ва 20 тонна юк кўтарувчи икки тележкали магнитли кран, узунлиги 37 метр бўлган такомиллашган моделдаги 10 тонналик электр кўприк крани тайёрлаш йўлга қўйилди.

Заводнинг 1976 йилга қабул қилган комплекс планида коллективнинг олимлар билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш бўйича қатор тадбирлар белгилаб олинган. Жумладан, 1976 йилда 5 ва 12-тонналик портлаш хавфи бўлган юкларни кўтаришга мўлжалланган кранларнинг тажриба намунасини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Шунингдек, магнит кранларини такомиллаштириш ишлари амалга оширилади.

Ишлаб чиқариш ходимларининг олимлар билан ҳамкорлигини мустаҳкам натижалари қуйидаги рақамларда кўриниб турибди: тўққизинчи беш йилликда планга қўшимча 620 минг сўмлик фойда кўрилди, янги техникани жорий этишдан 600 минг сўмликдан зиёд иқтисодий самара кўрилди.

Корхонада техника тараққиётини жадаллаштиришга завод бош конструкторининг ўринбосари В. Виступ, конструктор Е. Свириденко, бригада бошлиғи А. Штрейхенберг, технолог В. Матюшкин каби кишилар катта ҳисса қўшдилар.

А. БРОНШТЕЙН.

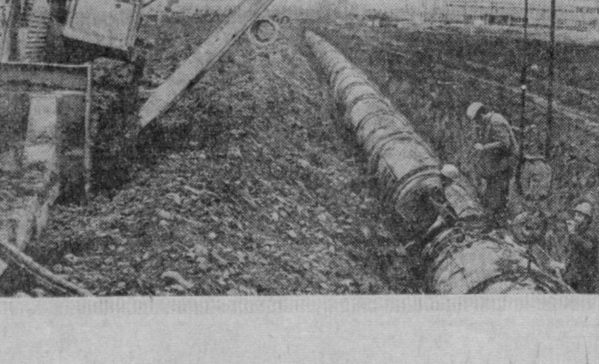

«Главташкентстрой»нинг «Ташинжстрой» тресги йўл ва магистрал инженерлик коммуникацияларини қуриш билан шуғулланади. Тўққизинчи беш йилликда бу трест коллективи томонидан планга қўшимча 1 миллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилди. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳам коллектив юксак социалистик мажбурият қабул қилди.

СУРАТЛАРДА: Федор Ким бошқараётган пешқадам бригада аъзоларидан (чапдан-ўнгга) Тоҳир Минаев, Тешабой Темирбоев, бригадир Федор Ким, Михаил Мавдютов, Аваз Распеков, Искандар Ҳалимов, Шукурхон Ҳадихонов, Наил Мавлютов акс этган; «Ташинжстрой» трестининг қурувчилари Қорасув коллекторида 1200 миллиметрли темир-бетон қувурларини монтаж қилиш пайтида.

Р. Шамсутдинов фотоси.

(ЎзТАГ).

ЭСКИЧА УСУЛДА

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

«Ишлаб чиқарилаётган барча турдаги маҳсулотларнинг сифати тубдан яхшилансин. Ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш жадаллаштирилсин, илғор техника ва технология кенг жорий этилсин»...

(«1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»дан).

Ҳовлида — баҳор. Бу демак, «Ўзбексельмаш» заводи коллективи учун қизғин кунлар бошланди. Ҳадемай, деҳқонлар экиш-тикиш ишларига киришади. Шу боисдан ҳам корхона меҳнаткашларининг ўй-ҳаёли битта нарсага — қабул қилинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажаришга қаратилган. «Узбексельмаш»ликлар экиш кампанияси бошлангунча аниқ экадиган тўрт қаторли «СЧХ—4А1» сеялкасини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни бажаришга аҳд қилишган. Бу машина ўзининг ўтмишдошидан анча мураккаброқ. Шу боисдан коллективда машинани ишлаб чиқаришда меҳнат ҳажмини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича социалистик мусобақа кенгайди. Асбобсозлик цехи ишчилари А. Сотиболдиев, пайвандчилар В. Кравцов, А. Шур бу ҳаракатнинг ташаббускорлари бўлишди. Янги ташаббусни заводнинг 400 дан ортиқ ишчиси қўллаб-қувватлади. Лекин, афсуски, завод меҳнаткашларининг меҳнати баъзан беҳудага кетяпти...

...Янги сеялкалар йиғилаётган цехнинг очиқ дарвозасидан бўғиқ, кучли гурсиллашлар эшитилади. Қизиқсиниб, цех ичкарисига қараймиз. Комбинезон кийган ёш йигит қўлига болға ушлаб, шестерняни куч билан валга киргизаяпти. Ундан нега бундай қилаётганлигини сўрадик.

— Лаънати кирмаяпти-да, — дейди у диққат бўлиб. — Қўл билан ўрнатиш ҳам мумкин эди, фақат жуда оғир...

Бир мисол. Бу «Узбексельмаш» заводи йиғув цехи учун жуда характерли. Цехда йиғув ишларини механизациялаш даражаси жуда паст. Кран-балкалар, оғир эҳтиёт қисмларни кўтариш учун турли мосламалар етишмайди. Оқибатда оғир узель ва агрегатлар қўлда монтаж қилинади. Агарда иш юришмай қолса, тўқмоқ ёрдамга келади...

«СЧХ—4А1» сеялкалари йиғилгач, цех ҳовлисига олиб чиқилади. Шундан кейин улар ёнига уст-боши рангга бўялиб кетган бўёқчи келади-да, пуркагичнинг кнопкасини босади. Ҳавони пуркалган бўёқ ҳиди тутиб кетади. Бир неча минут ўтгач, пуркагич иккинчи, кейин учинчи машина олдига боради. Биз янги бўялган сеялкани кўздан кечирамиз. Унинг кўпгина жойлари олачалпоқ бўлиб ётибди.

Бу шунинг учун ҳам юз бераяптики, «Узбексельмаш»ликлар янги сеялкалар ишлаб чиқаришга киришганларида бўяш-қуритиш комплекси қуриш ҳақида қайғурмадилар.

Барча нуқсонларнинг асосий сабаби «Узбексельмаш»да меҳнат эскича усулда олиб борилаётганлиги, механизациялаш даражаси пастлигидадир. Оқибатда заводда тайёрланган ажойиб механизмларнинг сифатига путур етмоқда.

В. МАЛКОВ,
инженер.
Д. ҚАМЧИЕВ,
Жиззах область «Социализм» совхози слесарь-ремонтчиси.

Ростгўйлик—яхши фазилат

Инсоннинг гўзал фазилатларидан бири ҳалоллик ва ростгўйликдир. Хоҳ оилада, хоҳ коллективда кишиларга бўлган муносабат, иззат-икром, биринчи галда уларнинг ҳалоллиги, ростгўй ва ҳаққонийлигига қараб белгиланади. Бундай яхши фазилатни ўзларида одат этган кишиларнинг маҳалла-кўй, коллектив, элу-юрт олдида юзи ёруғ, ҳурмати баланд бўлади. Субутсиз, ёлғон-яшиқ гапиришга ўрганган кишилардан эса, аксинча, эл ҳазар қилади. Бундайлар одатда кибр-ҳавога, мақтанчоқликка берилган, ўзига бино қўйган бўладилар.

Одам боласи онадан маънавий нуқсонсиз туғилади. Лекин у вояга етар, улғаяр экан, инсоний фазилатларни ўзида мужассам қилиб боради. Бу фазилатлар эса, фақат тарбия билан ўзлаштирилади.

Кўпчилик ота-оналар ўз бурчларини англаб, фарзандларини жамиятимизга муносиб кишилар қилиб етиштирмоқдалар. Бунга мисол қилиб, шаҳримиздаги 96-мактабнинг юқори синф ўқувчиларидан Шоира Дадаева, Адиба Назарова, Инобат Хўжабекова, Шуҳрат Низомов, Дилфуза Носирхўжаева, Раъно Носирова, Муяссар Нуъмонова кабиларни кўрсатиш мумкин. Улар ростгўйлиги ва ҳалоллиги, одоблилиги, ўқишда илғорлиги билан бошқа ўқувчиларга намуна бўлмоқдалар. Ёшлар орасида онда-сонда бўлсада ишёқмас, дангаса, безори, енгил-елпи ҳаёт кечирувчилар ҳам учраётган экан, аввало, оила тарбиясини, қолаверса мактаб педагогика коллективининг бу муҳим ишга эътиборларини кучайтириш керак.

Бола учун энг яхши тарбиячи-мураббий — ота-онадир. Ота-онанинг ўзаро муносабати, бошқаларга ва болаларига муомаласи, меҳнатга муносабати, қисқача уларнинг маънавий қиёфаси болалар онгида чуқур из қолдиради. Бунинг сабаби шундаки, болалар ниҳоятда таъсирланувчан бўлади. Ҳар бир кўрган, эшитган нарсасини эсида сақлаб қолади. Айни вақтда улар катталарга тақлид қилишга жуда мойил бўладилар. Бола катталар тажрибасини тўғрими, нотўғрими қабул қила беради. Болаларни тўғри тарбиялаш, уларга ҳалоллик, ростгўйлик, софдиллик каби инсоний фазилатларни сингдириш учун, энг аввало, ота-онанинг ўзида шундай хислат мавжуд бўлиши лозим.

Бола қалбининг эшигини очувчи калит ростгўйлик. Болада ростгўйликни тарбиялашда энг яхши усуллардан бири унинг гапи тўғри ёки нотўғрилигини аниқлашдир. Бу ишни унга сездирмай қилиш лозим. Бола ўз хатосини сезиб турганини билсангиз, уни койиманг. Бунинг ўрнига: «Майли, бу сафар кечираман, лекин яна такрорланса у вақтда иккаламиз хафалашиб қоламиз», — дейишгина кифоя қилади. Борди-ю, бундай ҳол яна қайтарилса, у вақтда оила аъзолари, жамоат жам бўлиб йиғилган пайтда бу масалани ўртага ташлаб, бола олдида мулоҳаза қилиб, чора кўриш керак. Шу орада бола ёлғончилиги учун изтироб чекиб, ўйлаб юради. Ана шунинг ўзи ёлғончилиги эвазига олган жазоси бўлиб, ахлоқига таъсир этмай қолмайди.

Хулоса қилиб айтганда, бола ёшликда қанча ростгўй бўлса у улғайгандан эътиборан оила ва жамоат ишидаги бурчига садоқатли, ҳақиқий инсон бўлиб камолотга етади.

Ўқитувчилари м и з ёшларни ростгўйлик, софдиллик, камтарлик руҳида тарбиялашда мактабдаги яхши ўқувчиларни мисол қилиб кўрсатишлари, яхши ва обрўли ота-оналарни мақташ орқали болаларда яхшиликка интилиш ҳиссини тарбиялашлари зарур.

Ж. ИСМОИЛОВ,
ўқитувчи.

Оила даврасида суҳбатлар

ФАРЗАНДЛАРИМИЗГА НАСИҲАТЛАР

(ОЛИМЛАРДАН РИЗОУДДИН ИБН ФАХРИДДИН АЙТАДИ)

МАКТАБ ҲАҚИДА

1.—Мактаб йўлида ўйнаманг, учраган болалар билан сўзлашиб турманг, тарбиясиз, ярамас болалар билан бирга юрманг. Шу нарсалар туфайли вақтингиз бекорга кетади, хулқингиз бузилади.

2.—Мактабга кирганингизда ташқи кийимларингизни белгили ерга қўйиб, ўқитувчи ва ўртоқларингизга очиқ юз билан салом беринг. Дарс вақти етса, ҳеч кимни қисмай, ранжитмай ўрнингизга ўрнашинг, ёнингиздаги ўртоғингизга халақит берманг.

3.—Ўз ўрнингизда ҳеч бир томонга оғишмай ўқитувчига қараб, тўппа-тўғри ўтиринг. Бир фан ўқитувчиси дарс бериб турганда, унинг дарсига қулоқ солмай бошқа дарсни тайёрлаб ўтирманг. Дарс вақтида ўртоғингиз билан сўзлашмай дарсга диққат билан қулоқ солинг, шундай қилсангиз ўқитувчингиз сиздан хурсанд бўлади, илмингиздан фойда кўрасиз.

4.—Ўқитувчингиз сўз сўраган вақтда ўрнингиздан туриб, ҳурмат билан қараб туринг, ўқитувчингизнинг сўзларига яхши диққат қилиб тушининг, кейин очиқ ва мулойим товуш билан жавоб беринг. Ўртоқларингиздан сўралган сўзларга ўқитувчингизни рухсатисиз аралашманг.

5.—Сўзингизда ёки ёзувларингизда бўлган янглишликларни ўқитувчиларингиз тузатсалар хафа бўлманг, уларнинг ўқиш, ёзиш ёки ёрдам учун берган вазифаларини чин ихлос ва муҳаббат билан ўрнига келтиринг.

6.—Ёшлик вақтда тозалик, тартиб ва интизомга риоя қилиш — боланинг ақлли ва тадбирли бўлишининг белгисидир. Шунинг учун китоб, дафтар ва дарсга керакли бошқа нарсаларингизни, кийимларингизни тоза, тартибли тутинг.

7. —Қаламларингизни кийимларингизга ёки сочларингизга сурманг, оғзингизга олманг, бу нарсалар касалликка сабабчи бўлади.

8.—Мактаб деворларига осиб қўйилган хариталарга, кўчада юрганингизда эшикларга, боғчаларда бўлган ўтирғичларга ҳар турли ёзувлар ёзманг. Бу нарсалар тарбиясиз болалар ишидир.

9.—Ўйинларингиз дам олиш соатларида, кунларида бўлсин, дарсларингизга камчилик келтирмаслик равишда пок, тоза ва хуш ҳаволи ерларда тартиб ва адаб доирасида бўлсин.

10.—Мактабдан уйга қайтганингизда ота-онангизга салом беринг. Китобларингиз ва бошқа дарс асбобларингизни белгили ўринларга қўйинг. Хоҳ мактаб ичида, хоҳ бошқа ерларда бўлсин, адабсиз сўзлар сўзламанг, ножўя қилиқлар қилманг, бундай ёшлардан тарбияли одамлар нафрат қилади.

11.—Дарсларингизни қолдирманг, мактабга кечикиб борманг. Мактабга бориш, дарс ўқишдан мақсад тарбияли, комил ва жамиятнинг фойдали аъзоси бўлиб етишишдир, буни эсдан чиқарманг.

12.— Мактабни битирганингиздан кейин: «Энди илмим етарли бўлди, ўқимасам ҳам бўлади» деманг, илмдан айрилманг, ҳамиша китоб мутоалаа қилинг. Адабий рисола ва китобларни кўпроқ ўқинг, булар орқали зеҳнингиз очилади, ақлингиз ортади, фикрингиз тўғри бўлади.

Ш. ЗУННУН тайёрлаган.

ҚЎМАКДОШЛАР.

Етук инсон бўлсин

ПЕДАГОГНИНГ бурчи фақат мутахассис етказиш бўлмай, балки жамиятимиз учун ҳар томонлама етук кишиларни тайёрлашдан иборатдир. Баъзилар педагогнинг вазифаси фақат ўз предмети бўйича ёшларга билим беришдан иборат деб ўйлашади. Бу — нотўғри, баъзан ҳар бир студент тақдири, келажаги тўғрисида узоқ ўйлашга тўғри келади. Уни биз яхши мутахассис қилиб тайёрлаймиз-у, баъзан ҳаёт, жамият учун энг керакли бўлган одамийлик, ширинсуханлик хусусиятларини унутиб қўямиз. У ўқув юртини битириб чиққандан сўнг, бирор корхонада меҳнат қилади, ишчи-хизматчилар билан муомалада бўлади. Унда ширинсуханлик, инсоннинг қадрига етиш, ишчилар тақдири билан қизиқиш, коллективга тез киришиб кетиш каби хусусиятлар борми? Биз баъзан бу билан қизиқмаймиз.

Ёшлар ўрта мактабдан олий ўқув юртига келганда ҳам уларда ёшлик-болалик одатлари сақланиб туради. Биз педагоглар уларга биринчи кундан бошлаб олий мактабда тартиб, қоида, аттестация, бу ёшнинг келажаги ҳақида суҳбат ўтказишимиз лозим. Шоли ичида курмаги бўлганидек, улар орасида интизом йўлига тушмаган ёшлар ҳам учраб туради.

Навбатдаги лекцияларнинг бирида хонанинг бурчагидан ҳуштак овози эшитилди. Шу куни унинг ким эканини билолмадим. Кейинги лекцияда шу воқеа такрорланди, лекин айбдор аниқланди. У айбига иқрор бўлди, лекин шу интизомсизлик бошқаларга ўрнак бўлиши учун «Ҳуштакбоз» деган темада танқидий расм ишлатиб, институт деворий газетасига чиқардик, шу даккидан сўнг у бу одобсизликни тарк этди. Бу, у учун ҳаётий сабоқ эди.

М. исмли студент лекцияга ва практика дарсига бир келса, бир келмай юрар эди. Чақириб у билан ўртоқларча суҳбатлашдим, бўлмади. Группасида мажлис ўтказиб, шу масала кўрилди, таъсир қилмади. Шу студентнинг ота-онасини чақиртирдим. Онаси унинг дарсга келмаслигидан мутлақо бехабар экан. Онаси билан суҳбатдан сўнг болада ижобий ўзгариш бўлди. У яхши ўзлаштирувчи студентлар қаторига ўтиб олди. Мана шундай масалаларни ҳал этишда ҳар бир студент учун ўзига хос тадбир белгиланса, ижобий натижа беради. Тошкентдан узоқда яшовчи шундай студентлар учун уй адресини билиб, уйига бир эллик хат ёзилса, ёмон бўлмайди.

Кейинги пайтларда Тошкент Политехника институтида жамиятимиз учун юқори даражали етук мутахассислар тайёрлаш учун ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ҳар ойда студентларнинг даврий аттестацияси ўтказилиб, унинг натижаси кўриб чиқилиб, керакли чора-тадбирлар амалга оширилади. Бу эса студентларнинг биринчи кунданоқ масъулиятни сезишга, ўзлаштиришни оширишга олиб келади.

Ҳар қайси предмет бўйича ётоқхоналарда консультациялар, суҳбатлар ўтказиш уларнинг вақтини тежашга, қолаверса ўзлаштиришни кўтаришга олиб келмоқда. Ҳар ҳафтада белгиланган соатда куратор соати ўтказилиши давомат ва ўзлаштиришни кўтаришга, аттестация натижаларини кўриб, тегишли чора кўриш— студент учун катта масъулият сезишдир. Ҳар бир студент билан индивидуал шуғулланиш тўла ўзлаштиришнинг гарови эканлигини институт педагоглари яхши билишади ва бунга тўла амал қилишади.

Коммунистик жамиятимиз учун ҳар томонлама етук мутахассис, етук жамият аъзосини тайёрлаш ҳар бир педагогнинг, қолаверса азиз ота-оналаримизнинг шарафли бурчидир.

А. САМИҒОВ,
Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институтининг катта ўқитувчиси.

● Ҳаваскор гулчиларга

ЎСИМЛИКЛАР ПАРВАРИШИ

Уй ўсимликлари, одатда, ичимлик (лекин қайнатилмаган) сув билан суғорилади. Шу мақсадда тиндирилган қудуқ суви ёки ёмғир сувидан фойдаланиш айниқса яхши. Ўсимликлар водопровод суви билан суғориладиган бўлса, у 1—2 кунгача тиндирилиши керак, чунки водопровод сувига аралаштирилган хлор моддаси ўсимликларга салбий таъсир қилади. Ўсимликларни ҳаддан ташқари совуқ сув билан суғориш ярамайди: уйда туриб, бирмунча илиган сувдан фойдаланиш тавсия этилади. Кўчириб ўтқазилган, шунингдек пиёзчалардан кўкартирилаётган ўсимликларни илиқ сув билан суғориш лозим.

Ўсимликлар эрта баҳорда тез-тез, ёзда ҳаво қаттиқ исиганда эса ҳар куни, ҳатто кунига икки марта қондириб суғорилади. Гуллар ўртача нормада, шунингдек сийракроқ суғорилганида ҳам, ҳар куни суғориб турилганида ҳам тувакчадаги тупроқ тагигача намиқиши керак. Тувакча тагидаги идишга сизиб ўтган сувни тўкиш ярамайди, чунки унга ўсимликлар учун керакли озиқ моддалар аралашган бўлади. Ўсимлик идишдаги сувни кейинчалик яна шимиб олади. Тувакчаларга сув қуйишда эҳтиёт бўлиш, тупроқ бетининг ювилиб кетишига йўл қўймаслик керак. Ҳавода нам етишмаганда ўсимликларга сув пуркалиб, барг ва новдалар ювилади, бу тадбир айни вақтда ўсимликни чанг ва ҳашаротлардан тозалаш имконини беради. Сув пуркаш учун пульверизатор ёки майда кўзли тўр тутилган гулчелакдан фойдаланиш мумкин.

Уй ўсимликларини ўстириш учун, очиқ майдонда ўсимлик парваришлагандагига нисбатан, унумлироқ тупроқ талаб қилинади. Баъзи ўсимликлар чириндига бой тупроқда, баъзилари эса қумлоқ тупроқда яхши ўсади. Шу сабабли у, ўсимликларнинг ҳар қайси тури учун мос келадиган тупроқ аралашмаси тайёрланиши керак. Боғ тупроғига чим, чиринди (чириган гўнг), чиринди барг ва торф аралашган бўлади. Гул ўстириш билан шуғулланувчи ҳаваскорлар тупроқ аралашмасининг ҳар қайси туридан, шунингдек қум, мох, ёғоч кўміридан бирмунча жамғариб қўйишлари лозим.

Чимли тупроқ чимзорларнинг ўсимлик ўсган устки қатламидан тайёрланади. Бу тупроқ донадор, сув ва ҳавони яхши ўтказадиган ҳамда озиқ моддаларига бой бўлиши керак.

ҚУВНОҚ САТРЛАР

▲ — Азизим, сен ҳар куни кечқурун менинг қўлимни ушлаб ўтирардинг...

— Ҳа, мен буни фақат сен рояль чалмаслигинг учун қилардим.

▲—Сенга нима қилди, Маргрет? — сўради кичкина Анна опасидан. — Нега йиғлаяпсан?

— География ўқитувчиси менга икки баҳо қўйди, — деди қиз. — Мен Аляска қаердалигини унутиб қўйдим.

— Эҳ, сени қара-ю, паришонхотир! — деди Анна. — Сен уни қаерга қўйган эдинг?

▲ Ит сотувчи кишига бир одам келиб деди:

— Мен сиздан икки кун бурун сотиб олган кучук ўлиб қолди.

— Қизиқ! Мендалигида у ҳеч қачон бунақа қилмасди, —деди ҳайрон бўлиб сотувчи.

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН...

▲ Лимон сувига ҳўлланган латта билан сариқ пойафзални яхшилаб тозалаш мумкин.

▲ Агар эшик ёнига қоқиб қўйилган тери парчаси ишқаланиб, эшикни ушламаётган бўлса, тери устини мойли бўёқ билан юпқа қилиб бўянг. Кейин эшик тағин яхши ёпилаверади.

▲ Нон сақланадиган шкафдаги ҳидни йўқотиш учун уни доимо шамоллатиб, вақти-вақти билан сиркада ҳўлланган латта билан артиб туринг.

▲ Картошка тозалаётганингизда қўлим қорайиб қолмасин / десангиз, аввал қўлингизга яхшилаб сирка суртиб, артмасдан қуритинг.

Жаҳон ойнаси

КОММУНАРЛАР ХОТИРАСИ МАНГУ ЯШАЙДИ

1871 йил 18 март куни Париж Коммунаси ғалаба қозонди. Бу тарихда мисли кўрилмаган воқеа эди.

Янги типдаги давлат бўлган Коммунанинг бутун фаолияти халқ билан яқин алоқада бўлиш, ҳамма нарса халқ учун деб таърифлаш мумкин бўлган шиорга бўйсундирилган эди. Париж коммунаси К. Маркс ва Ф. Энгельс раҳбарлик қилган 1-интернационалнинг фарзанди эди, чунки уни ўтган асрнинг 60-йилларида халқаро Ишчилар Уюшмасининг қаттиқ таъсирида бўлган француз ва халқаро ишчилар ҳаракати вужудга келтирган эди. Париж коммунаси пролетар интернационализмининг ажойиб намунаси эди.

Аммо, жаҳонни ларзага солган Коммуна жуда оз, 72 кун умр кўрди, холос. Кўп қурбонлар берди. В. И. Ленин Париж Коммунасига жуда юқори баҳо бериб, уни ишчилар синфининг бутун халқаро революцион ҳаракатига қўшилган жуда қимматли ҳисса, деб ҳисоблади. К. Маркс Париж Коммунасини янги жамиятнинг шонли хабарчиси, деб баҳолаган эди.

Эндиликда бу — янги социалистик жамият жаҳон халқлари тақдирида жуда катта роль ўйнаётган қудратли кучга айланди. Капитализм эса истиқболи йўқ жамият эканини тасдиқламоқда. Ривожланган капиталистик мамлакатларда ҳозир ишсизларнинг сони 17 миллиондан ҳам ошиб кетди. Ишчилар синфи капитализм келтираётган мана шу офатларга қарши курашни кучайтириш билан пролетарчасига жавоб бермоқда.

Партиямиз XXV съездида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: Ўтган беш йилликда халқаро реакциянинг баъзи бир ўчоқларига қудратли зарбалар берилди. Худди ана шу даврда Чили ва Португалияда революциялар бўлди. Перуда революцион озодлик кучлари муҳим ютуқни қўлга киритдилар. Грецияда ҳарбий-фашист ҳукумати қулади, Испанияда Франко режими зил кетди...

Кўп коммунистлар революция иши учун жонларини қурбон қилдилар.

Съездимизда: «синфий душманлар қўлида ҳалок бўлган халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати қаҳрамонларининг, халқ бахт-саодати йўлидаги фидокор курашчиларнинг хотираси учун Москвада монумент қурилсин, деган таклиф киритишни истар эдим. Бу партиямизнинг пролетар интернационализми буюк ишига чексиз содиқлигининг рамзи бўлади».

Ҳа, бу монумент бизга жасур коммунарлар хотирасини ҳам абадий эслатиб туражак. Бугун янги жамият хабарчиси — қаҳрамон Париж Коммунаси кунини барча социалистик мамлакатлар халқлари, халқаро ишчилар синфи, бутун прогрессив инсоният яна бир бор чуқур ҳурмат ва миннатдорлик туйғулари билан эслайдилар.

Г. ЭРГАШХЎЖАЕВА,
В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали ходими.

Уй-жой қурилиши кенгаймоқда

ПРАГА. Жанубий Моравия областининг индустриал маркази халқаро машинасозлик ярмаркалари шаҳри бўлган Брнонинг четкасида барпо этилаётган янги уй-жой райони ўн мингинчи оилани қабул қилди. 50 минг аҳолига мўлжалланган бу районга Чехословакия — Совет дўстлиги номи берилганлиги бежиз эмас. Социалистик Чехословакиянинг шу илғор қурилишида ҳамма ишлар совет шаҳарсозлари билан мустаҳкам ҳамкорликда олиб борилмоқда. Брнода Совет Иттифоқи ёрдами билан барпо этилган уйсозлик комбинати шу районга йирик панеллар ва бошқа деталлар юбориб турибди. Қурилишда совет бинокори—новатор Н. А. Злобиннинг методи кенг қўлланилмоқда.

Брно шаҳрининг янги райони Чехословакияда олтинчи беш йилликда қад кўтараётган янги қурилишларнинг биридир.

Республика меҳнаткашлари шу беш йилликда 640 минг тадан кўп янги квартира оладилар.

Гилам рақобатлаша олмаяпти

ТЕҲРОН. Мамлакатда қадим замонлардан бери қўлда тўқилиб келинаётган Эрон гиламлари жаҳон бозорида машинада тўқилган анча арзон гилам ва поёндозлар билан рақобат курашида баравар келолмаётир.

Эрон гилам экспортчилари уюшмасининг бош секретари айтдики, тугаётган эрон йилининг 11 ойи мобайнида Эрон чет элларда 5,8 миллиард риаллик 6,8 минг тонна гилам ва поёндоз сотган. Ўтган йилнинг шу даврида эса 7,8 миллиард риаллик 13 минг тонна гилам ва поёндоз сотилганди.

Шу муносабат билан ҳозирги вақтда Систон ва Белужистон вилоятларида экспортга аталган анча арзон гилам тўқишни йўлга солиш режалари амалга оширилмоқда. Бундан ташқари савдо министрлиги вужудга келган аҳволни кўриб чиқиб, Эрон гилами экспортчиларини бож пули тўлашдан озод этиш тўғрисида қарор қабул қилган.

Халқаро империализм қўллаб-қувватлаётган Чилидаги фашистлар тузуми мамлакат экономикасини инқирозга дучор қилди. Инфляция, нархнавонинг ўсиб бориши оддий чилиликлар зиммасига тушмоқда.

СУРАТДА: қорни оч болалар Сантьяго католик миссияси тарқатаётган овқатга навбат кутиб туришибди.

ЦБ—АПН фотоси.

Париж қўйнидаги ташвишлар

ПАРИЖ. Фалокат тўсатдан келди: шофер эр вақтинча ишдан маҳрум бўлди, 12 яшар катта қиз Паскаль қаттиқ оғриб қолди. Шундай қилиб, моддий қийинчиликлар сабабидан оила ижара пулини икки ой кечиктириб юборди. Суд ижрочиси келди. Бизга ўшқирди, мебель, телевизор ва холодильникни хатлади,—деди Парижнинг Бельвиль кварталида истиқомат қилувчи уй соҳибаси К.

Париж ижара пулини кечиктирганлик ёки қарз тўлаш вақтини ўтказиб юборганлик учун мажбурий кўчириш ва мол-мулкини мусодара этиш миқдори жиҳатидан нохуш рекорд қўйган шаҳар ҳисобланади. Эълон қилинган маълумотларга кўра 1975 йилнинг ўзидагина меҳнаткашларнинг 450 оиласи асосан ижара пули тўлашни кечиктирганлиги учун кўчага чиқариб ташланган, 18 минг оиланинг мол-мулки мусодара қилинган. Шу йил бошланганидан бери ҳар куни ўрта ҳисобда 500 хонадоннинг гази ва электри ҳақ тўлаш вақтини ўтказиб юборганлиги учун узиб қўйилмоқда.

Кўпгина оддий меҳнаткашлар, ишсизлар ва пенсионерларнинг ижара ҳақи тўлолмай боши қотган. Кейинги йилда ижара ҳақи 27 процент, сув ҳақи 21 процент, иситиш ҳақи 24 процент кўпайди.

(ТАСС).

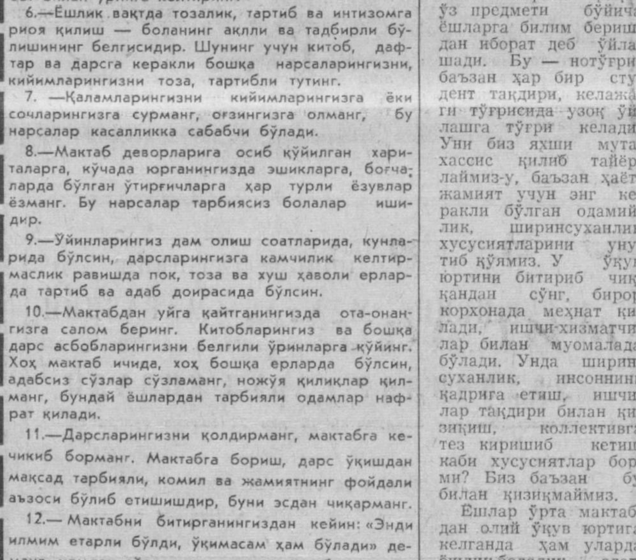

Тошкентдаги 38-ўрта мактабда жанговар шон-шуҳрат хонаси ташкил этилган.

СУРАТДА: мактабнинг тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари Ш. Абдуллаев ўқувчилар билан шон-шуҳрат хонасини жиҳозламоқда.

Р. Альбеков фотоси.

Янги халқ университети

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ илмий-тадқиқот институти ва «Билим» жамияти Киров район ташкилоти район меҳнаткашлари учун янги халқ университетини ташкил қилдилар. Бу университет машғулотлари асосан жамиятда яшаб турган кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг янгича урф-одатлари ва анъаналарига бағишланган.

Фалсафа ва ҳуқуқ институти директори ўринбосари, фалсафа фанлари доктори, профессор О. П. Умрзоқова университетга ректорлик қилмоқда.

Университетнинг дастлабки машғулотида КПСС XXV съездининг аҳамияти ва партия ҳамда ҳукуматимизнинг совет кишилари тўғрисида кўрсатаётган чексиз ғамхўрликлари ҳақида ёрқин мисоллар келтирилди. Навбатдаги машғулот «КПСС XXV съезди ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари» деган мавзуга бағишланади.

УТМИШ САДОСИ

Топилдиқлар гувоҳлик беради

Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институтининг олимлари Қарши яқинидаги Ерқўрғонни қазиш орқали қадимги Навтак шаҳрининг қурилиши тўғрисида кўп янги маълумотларга эга бўлдилар. Навтак бир вақтлар Афросиёб ёки Марв сингари катта-катта шаҳарлар билан рақобатлашадиган даражада бўлган.

Бу ердан ҳайвонларнинг сополдан ва тошдан ишланган ҳайкалчалари, тош ва қимматбаҳо металлардан ясалган ашёлар, уй-рўзғор асбобларининг синиқлари топилди. Шу нарсалар бундан икки ярим минг йил аввал Зарафшон тоғи билан Амударё ўртасидаги воҳада яшаган қабилаларнинг маънавий ва моддий маданиятидан далолат беради.

Ерқўрғонни қазиш янги-янги материаллар бериб бормоқда. Тепадаги очиқ майдонга олиб чиқувчи кенг зинали минорасимон иншоот олимларнинг бошини қотирди. Тафсилий текшириб кўрилганида бу иншоот қадимги оташпарастларнинг мозори — дахмаси бўлиб чиқди. Унинг шаҳар ташқарисида жойлашганлиги ҳамда мурда суяклари йиғиштириб солинадиган сопол идиш синиқлари шуни яққол билдириб турар эди. Очиқ майдонда зардуштийларнинг қонун мажмуаси — Авеста ақидаларига мос дафн этиш маросими бажо келтирилган.

Шаҳар марказида эрамиздан анча аввал қурилган бир ибодатхона очилди. Сўнгги археологик топилдиқлар ибодатхонада бажариладиган маросимлардан дарак беради. Бу ерда топилган меҳробда узоқ вақт ўт ёниб турган: унинг теварагидаги ер олти сантиметргача пишиган. Ибодатхонанинг марказидаги тахмонга топиниш буюмлари ўрнатилган. Зарҳал ганчли катта ҳайкал қолдиқлари тадқиқотчиларни ғоятда қизиқтирди. У зардуштийларнинг қадимги пойтахти — Балхдан топилган маъмурчилик ва гўзаллик маъбудаси — Анахита ҳайкалига ўхшаб кетади.

В. ШУМАЙЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

•Мутахассис маслаҳати

КЎЧАТ ЎТҚАЗИШ

Мева ва манзарали кўчат қанча эрта ўтқазилса, шунча яхши кўкаради. Ёз даврида бақувват илдиз отиб, шох-шаббалар пайдо бўлади. Кеч ўтқазилган кўчатларнинг илдизи нимжон бўлиб ердан зарур моддаларни кам олади, натижада кўчат тутиб қолса ҳам, унда навдалар кам чиқади.

Биринчи навбатда эрта гуллайдиган шафтоли, тоголча, ўрик, гилос, олхўри, олма, нок, ток, анор кўчатларини навбатлаб ўтқазган маъқул. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, кузда қазилган кўчатлар салқин ерга кўмиб қўйилган бўлса улар кечроқ амалга киради, баҳорда қазиб олинган кўчатлар ҳам тезликда доимий ерга олиб бориб ўтқазишни талаб қилади. Резавор кўчатлар орасида смородина кўчати эртароқ куртак ёзиб чиқаради. Шунинг учун буни ҳам эртароқ ўтқазилгани яхши.

Шуни эсдан чиқармаслик керакки кўчатлар сифатли бўлиши лозим. Совуқ урган кўчатларни умуман ўтқазиш тавсия этилмайди.

Яхшиси, кўчатларнинг илдизи атрофидаги тупроғи билан кўчириб ўтқазилса улар яхши кўкаради. Бир яшарли олма, нок, беҳи, ўрик, гилос каби мева кўчатларини ўтқазишда чуқурлар олдинроқ 70x70, 80x80 сантиметр қазилиб, сув қуйиб яхшилаб заҳлатилади ва кетидан кўчатлар ўтқазилади. Кўчатлар илдизи узун-калта бўлса бир текисда қилиб илдизлари кесилади, қуриган ва эзилганлари ток қайчиси билан қирқиб олиб ташлангандан кейин ўтқазилади. Кўчат қайси даврда ўтқазилишидан қатъий назар пешма-пеш суғорилади. Суғориш 1-2 марта кетма-кет ўтказилади. 2, 3 сувдан кейин ер зичлашиши натижасида кўчатлар бир томонга қараб қийшайиши мумкин. Навбатдаги суғоришдан кейин ер етилиши билан кўчат танаси ушлаб тикланади ва оёқ билан кўчат атрофи босиб қўйилади. Ёз даврида 8-10 мартагача суғорилади.

Кўчат танасидан нам парланиб кетмаслиги учун ўчирилган оҳакка бир қисм соғ тупроқ қўшиб атала ясалади ва шу суюқлик билан танаси оқланади. Кучли ёмғирлар таъсирида оҳак ювилиб кетса, танани оқлашни 1—2 марта қайтариш лозим.

Ўтқазилган дарахтларнинг кўп умр кўриши парвариш қилишга боғлиқ. Пакана дарахтларни қирқиш, парвариш қилиш, дорилар сепиш, ҳосилни йиғиштириб олиш ишлари анча осонлик туғдиради. Бундай боғларни қаттиқ шамол бўлмайдиган ерларда барпо қилиш тавсия этилади.

М. СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси кўплаб музикашунос санъаткорларни тайёрлаб бераётган йирик илмий-маданий марказдир. Бу ердан билим олиб чиққан талабаларни ҳозир республикамизнинг турли бурчакларида учратиш мумкин. Улар Совет музикаси санъати довруғини ошириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: консерватория халқ чолғу-асбоблари бўлими чангчилари янги куйни ўрганмоқдалар.

Р. Альбеков фотоси.

Шаҳарликлар дастурхонига

Орджоникидзе районидаги «Правда» колхози теплица хўжалигининг аъзолари яхши натижаларга эришмоқдалар.

Теплица хўжалигининг азаматлари шаҳарликлар дастурхонига ҳозиргача 10100 килограммдан ортиқ помидор, 10700 килограмм бодринг ва 2600 килограммдан зиёд ҳар хил сабзавот маҳсулотлари етказиб бердилар.

Хўжаликда лимон ҳосили олиш топшириғи ортиғи билан уддаланди. 42 минг донадан зиёд лимон шаҳарликларга етказиб берилди. Колхоз теплица хўжалиги деҳқонлари март ойининг ўзида яна бир неча юз килограмм сархил маҳсулот топшириш ниятида меҳнат қилаётирлар.

М. ТИЛЛАЕВ.

Чинни хом ашёси

Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институтининг химиклари чинни пишириш жараёнида кварц билан тоғ шпати ўрнига волластоник концертрати ишлатиш мумкинлигини тадқиқ этдилар. Ғаллаорол районидаги Қўйтош конида шу силикат минералининг саноат кўламидаги запаслари борлиги аниқланган.

Волластоник модда қўшиб ўтказилган экспериментлар чоғида пишиқлиги зўрайган чинни идишлар олинди. Маҳсулот одатдагидан юз даражадан кўпроқ паст температурада пишиб етилди. Олимлар чинни тайёрлаш учун энг мақбул масса составини, уни пиширишнинг энг самарали режимини белгилаб бердилар.

•Фан—техника янгиликлари

МУҲОФАЗАЛОВЧИ БЎЁҚ

Узоқ вақт сафарда бўлган кемалар моторлари одатдаги режимда ишлаб турган бўлсада, кўпинча тезлиги ва маневр қила олиш қобилиятини йўқотади. Кеманинг сув остида бўладиган юзини денгиз жониворлари қоплаб олганлигидан шундай бўлади. Бу жониворлар ниҳоятда тез урчийди. Бир йилда бир квадрат метр жойда 100 килограмм оғирликдаги жониворлар ўрнашиб қолади. Кеманинг сув ости қисмини шундай квартиранлар эгаллаб олганида кеманинг вазни қанчалик оғирлашишини тасаввур этиш мумкин.

Совет олимлари муҳим халқ хўжалик проблемасини ҳал этишга киришдилар. Ленинградлик ва украиналик мутахассисларнинг биргалашиб ишлашлари натижасида яратилган бўёқ кеманинг сув ости қисмига икки-уч йил мобайнида жониворлар ёпишишига йўл қўймайди. Бўёқ таркибида бўлган моддалар жонивор личинкаларнинг кема сув ости қисмида ривож топишига йўл қўймайди.

Ҳозир Украина Фанлар академияси жанубий денгизлар биологияси институтининг ходимлари кема тубига денгиз мавжудотлари ёпишиш биологик жараёнларини математик моделлар ёрдамида ўрганишни давом эттирмоқдалар. Улар қоплама таркибини яхшилаш устида ҳам ишламоқдалар. Бундай бўёқни арзонга тушириш ҳаракатидадирлар. Жумладан, органик-минерал бирикмалар ва бошқа хил бирикмалар синаб кўрила бошлади. Олимлар бўёқни самарали хизмат муддатини беш йил ва ундан кўпга чўзишни мақсад қилиб қўйганлар.

(ТАСС).

СПОРТ

Чемпионат якунланди

Ўтган куни «Ёшлик» спорт аренасида аёллар командалари ўртасида баскетбол бўйича СССР 43 чемпионати ниҳоясига етди. Олти кун мобайнида мамлакатимиз баскетбол мухлисларининг диққати олий лиганинг 12 командаси куч синашган, Тошкентга қаратилди. Чемпионат якуни бўйича биринчи марта олимпия ўйинларида қатнашадиган СССР терма командасига номзодлар саралаб олинди. Тошкент турнири ҳам аввалги барча турнирлар каби Европа мамлакатлари чемпионлари кубогининг 15 марта соҳиби, СССР чемпиони ТТТ (Рига) командасининг устунлигида ўтди.

Ригаликлар ўзларининг сўнгги ўйинларини Ленинграднинг «Спартак» командаси билан ўтказдилар. Агар бу учрашувда спартакчилар ғолиб чиқсалар, улар кумуш медаль совриндори бўлишарди. Бу командалар учрашуви нақадар кескин тус олиши мана шундан ҳам кўриниб турарди. Бироқ ТТТ яна бир бор ўз маҳоратини намойиш қилди. Ригаликлар учрашувнинг дастлабки минутлариданёқ устунликни ўз қўлларига олдилар. Иккинчи бўлимда беш марта огоҳлантирилган ТТТнинг марказий ўйинчиси Ульяна Семенова майдондан чиқариб юборилади. Лекин, шунга қарамай, ригаликлар 63:53 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Ленинградлик спортчилар бронза медаль совриндори бўлишди. Кумуш медаль эса «Спартак» (Мос. обл) командасига насиб этди. Бу команда ўйинчилари якунловчи учрашувни Киевнинг динамочилари билан ўтказиб, 87:78 ҳисобида ғалабага эришдилар.

Айниқса, олий лигада қолиш ҳуқуқини берадиган ўнинчи ўринни эгаллаш учун кураш кескин тус олди. Турнир жадвалининг энг охирида бораётган «Сталь» (Днепропетровск) — СКИФ (Тошкент) командаларининг учрашуви шунинг учун ҳам чинакам спорт жангига айланди. Бу учрашувни тошкентликлар зўр уюшқоқлик билан ўтказиб, ўз рақибларини 75:69 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Нелли Ферябникова («Спартак», Мос. обл) чемпионатнинг энг яхши ўйинчиси деб топилди. Энг яхши марказий ҳужумчи— Ульяна Семенова (ТТТ, Рига), энг яхши ҳимоячи Надежда Захарова («Спартак», Ленинград), энг кўп натижага эришган ўйинчи 143 очко тўплаган — Наталья Климова («Динамо», Киев) деб топилди.

Сўнгги учрашувнинг қолган натижалари қуйидагича. «Инждорстрой» (Кишенёв) —СИМ (Москва) — 48:53, «Университет» (Олмаота) —«Уралмаш» (Свердловск) — 67:77 «Кибиркштис» (Вильнюс) — «Динамо» (Москва) — 65:55.

Командалар турнир жадвалида қуйидагича жойлашишди. ТТТ (Рига) — 21 очко, «Спартак» (Мос. обл.) — 19, «Спартак» (Ленинград) — 18, «Динамо» (Москва)— 15, «Кибиркштис» (Вильнюс) — 14, «Уралмаш» (Свердловск) — 21, «Динамо» (Киев)—9, «Университет» (Олмаота) —8, СИМ (Москва) —7, СКИФ (Тошкент) — 5, «Сталь» (Днепропетровск) — 3, «Инждорстрой» (Кишинев) — 2 очко.

Ишлаб чиқаришда юристнинг роли

Партиямиз XXV съезди қабул қилган «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини бутун чоралар билан ўстириш, барча соҳаларда иш сифатини кескин яхшилаш вазифаси қўйилган. Бу улуғвор вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан, корхона, ташкилот, муассасаларга бўлган раҳбарликни такомиллаштириб боришга боғлиқ.

Ўз-ўзидан маълумки, саноат корхоналари коллективларининг партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини шараф билан адо этишларида жойларда юридик хизматнинг намунали йўлга қўйилиши муҳим аҳамият касб этади. Ҳуқуқ нормалари, социалистик қонунчилик, меҳнат ва давлат интизоми талабларига қатъий амал қилиш, корхоналарнинг ўз фаолиятларини тўғри йўлга қўйиш, хўжалик ички ишларини намунали ташкил этиш, хўжалик шартномалари ролини ошириш ва бошқалар билан чамбарчас боғлиқ, албатта. Бундан ташқари умумдавлат манфаатлари асосида завод, фабрика, ишлаб чиқариш бирлашмаларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳам жойларда иқтисодий кўрсаткичларни кутилганидан яхши бўлишида ўз аксини кўрсатмасдан қолмайди.

Одатда, корхоналар ва муассасаларда юридик ишларни, юридик хизмат бўлимлари, бюролари, улар бўлмаган ерларда юрист-консультантлар олиб боришади. Шунингдек, бу юмушга шартнома асосларида, юридик консультацияларнинг адвокатларини ҳам жалб этиш мумкин.

Ҳозирги вақтда, айниқса юридик хизматга бўлган эҳтиёж ва талаб тобора ортиб боряпти. Хўжалик юритишга бўлган талаблар раҳбарларни тез-тез юристга, қонунчиликка мурожаат қилишга мажбур этади.

Ҳақиқатан халқ хўжалиги олдидаги ҳал қилиниши керак бўлган комплекс вазифалар корхонада юридик хизматни амалга оширишга мутасадди шахсдан бу соҳадаги юмушларни ҳар томонлама ўйлаб, ижодий ёндошиб, йўлга қўйишни тақозо этади. Қайсики, у корхоналарни янада кўпроқ фойда беришига, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришга, меҳнаткаш коллектив ҳар бир аъзосини қонун-қоидаларимизга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашга, давлат ва меҳнат интизомини тобора мустаҳкамланиб боришига ижобий таъсир кўрсатади.

Ишчи-хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш даражасини яхшилаш билан боғлиқ бўлган, яъни, маошни ошириш, уй-жой шароити, пенсия таъминоти, соғликни сақлаш, ўқув-тарбия каби ҳаётий масалаларни ўз ичига олган тадбирлар лойиҳаси низомини тушунтиришда ҳам корхона юристларининг хизмати каттадир.

Социализм биринчи бор қарор топган мамлакатимизда совет кишиларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини давлат ҳимоя қилади. Шу билан бирга, совет жамиятимизнинг ҳар бир аъзосининг муқаддас бурчи она-Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши, унинг қудратини мустаҳкамлаш, гўзал ҳаётимизнинг тобора фаровон бўлиб боришига муносиб ҳисса қўшишга қаратилган. Ишлаб чиқаришдаги юристларимиз ўзларининг бутун фаолиятларини давримизнинг ана шу характерли белгиларини эътиборга олган ҳолда ташкил этсалар, айни муддао бўлади.

С. ЁҚУБОВ,

Тошкент шаҳар адвокатлар коллегияси президиумининг раиси.

✦ ҲАР ТЎҒРИДА

ЗИЛЗИЛА МАЪЛУМОТЛАРИ

Ер юзида ҳар йили уч юз мингга яқин кучсиз ва кучли ер қимирлашлари бўлиб туриши ҳисоблаб чиқилди. Сейсмик актив районларда ҳозир 400 миллиондан зиёд киши яшамоқда. Бу — бутун ер юзида истиқомат қилувчи аҳолининг ўндан бир қисмини ташкил этади. Ҳар йили ўрта ҳисобда ўн беш минг киши зилзила қурбони бўлмоқда.

МУЗЛИКЛАР ОШМОҚДА

Кейинги йилларда Норвегия территориясидаги музликлар сезиларли даражада «ўсди». Норвегиянинг таниқли гляциологи Улав Лиестоль бу ҳолни шаррос ёмғирлар ёғиши, қор бўронлари ва ҳаво ҳароратининг пасайиши туфайли содир бўляпти, деб тушунтирмоқда. Айниқса, кейинги ўн йил мобайнида Норвегиянинг ғарбий ва шимолий қисмида музликлар ҳажми айниқса, тез катталашган. Жумладан, мамлакат шимолидаги Фолгефонни музлигининг қалинлиги биргина ўтган йилнинг ўзида 1,7 метрга ошган.

ТРАНСПОРТ ДИРИЖАБЛЛАРИ

Венесуэланинг буюртмасига мувофиқ Англиянинг «Аэроспэйс девелопментс» фирмаси бир неча дирижаблларни қурмоқда. Бу дирижабллар ёрдамида ўтиб бўлмайдиган жойлардан катта миқдордаги юкларни ташиш мумкин. «Бу ҳадсиз-ҳисобсиз ҳажмдаги катта юкларни таший оладиган, вертолётлар ишини ўз зиммасига оладиган ҳаво кемалари бўлади» дейди шу фирма инженери.

▲ РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ОМАД КЕЛМАДИ

Хазина топиш ҳақидаги орзулар кўпгина саёҳатчиларга тинчлик бермаган. Яқинда худди шундай кайфиятдаги кишилар Флорида соҳилларида ёғочдан ишланган катта сандиқни қазиб олдилар. Унга «Сан-Фернандо» деган сўзлар ёзилган эди. Ана шу ном билан аталувчи кема чиндан ҳам мавжуд бўлган ва бундан икки аср муқаддам қимматли буюмлар — 150 миллион песо қийматидаги кумушларни Мексикадан Испанияга олиб бораётган бу кема фалокатга учраган. Сандиқни очиб кўрган қимматбаҳо нарса изловчилар ажабдан ёқаларини ушлаб қолишди. Сандиқда кема елканларини тикишга мўлжалланган бир неча мингта ниналар ётарди.

▲ ҚИЗИҚ ГАПЛАР

Аэродром учун қўйлар

Франциянинг аэродромларидан бирида ғалати конкурс ўтказилди. 600 бош қўй тўдаси бир неча моторлашган ўроқ машинаси билан мусобақалашди. Вазифа аэродромдаги ўтларни иложи борича тезроқ йўқотишдангина иборат бўлиб қолмай, балки бу ишни эҳтиёткорлик билан ва вақтни тежаган ҳолда бажаришдан иборат эди. Бу ишда биринчиликни қўйлар эгаллашди. Улар ўз ишини сифатли, шовқин-суронсиз ва ёқилғисиз ҳамда мойлаш воситаларисиз бажаришди. Эндиликда, экспертлар «қўйлар усули»ни кенг жорий этиш хусусида жиддий бош қотиришмоқда.

Собир Раҳимов районидаги 234-мактабда физкультура-спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Бу ерда кўпгина спорт тўгараклари ишлаб турибди.

СУРАТДА: физкультура ўқитувчиси Роберт Де бир группа ўқувчилар билан теннис бўйича машғулот ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

✦ БИЛАСИЗМИ?

БАКТЕРИЯЛАРГА СУЯНИБ

Румин биологлари қизиқарли ва кўп нарсаларни ваъда қилувчи синовни ўтказишга ҳозирлик кўришмоқда. Бу ишда уларга бактериялар ёрдамга келиши керак. Олимлар нефть беришни қарийб тўхтатган нефть қудуқларидан бирига бу бактерияларни туширишмоқчи.

Олимларнинг ҳисоблашича, қудуқда бактерияларнинг фаолияти натижасида аста-секин босим ошиб борар экан. Бу нефтнинг янада самарали чиқишига имкон беради. Шундай қилиб, ҳар бир бактериялар ўзига хос микрогазгенератор вазифасини бажаради. Уларнинг умумий миқдори эса миллионтага етади. Нефтни қазиб олишнинг янги усули Плоештидан шимолдаги Бэйкой пармалаш платформасида текшириб кўрилади.

Газетанинг навбатдаги сони 20 мартда чиқади.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18|III да **Абу Райҳон Беруний**, 19|III да **Кўн эшик ортидаги аёл**, 20|III да **Комиссия.**

КИНО

18 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (18.45, 21.45), «ҚОЗОҒИСТОН» (21.00), «ВОСТОК» (18.30, 21.45), «ДРУЖБА» (18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00), «НУКУС» (20.00), ҲАМЗА номли (20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (19.30).

Қисқа муддатли отпуска — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (18.30, 20.00), «МОСКВА» (18.00, 19.30, 21.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (18.00, 20.00).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (21.00).

Сентябрь бошларида — «МИР» (тоқ соатларда).

Дунё — Ғ. ҒУЛОМ номли (20.00).

19 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (10.30, 13.15, 16.00, 18.45, 21.15), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 20.00, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.15), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00), «МИР» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «МОСКВА» (10.00, 13.00, 16.00, 18.45, 21.15).

Қисқа муддатли отпуска — «ДРУЖБА» (11.50, 13.30, 21.00), «НУКУС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45), ҲАМЗА номли (11.00, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.30, 20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.30, 15.30, 19.30), Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30), «ТИНЧЛИК» (13.00, 15.00, 17.30, 19.30, 21.30).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (15.00, 18.00).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (13.00, 17.00, 21.00).

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ МУАССАСАЛАР, КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ

РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФИДА

МАЪЛУМОТЛАРНИ УЗАТИШ (ПКП—ПД) АППАРАТИДАН ҚОЛЛЕКТИВ РАВИШДА ФОЙДАЛАНИШ ПУНКТИ ОЧИЛГАН.

ПКП—ПД АППАРАТЛАРИ ПЕРФОЛЕНТАГА ТУШИРИЛГАН МАЪЛУМОТЛАРНИ УЗОҚ МАСОФАЛАРГА УЗАТИШГА ҚОДИР. Бу аппаратлар одатда 5, 6, 7 ва 8 йўлчаси бўлган перфолентлардаги маълумотларни бемалол узатаолади. Узатишнинг тезлиги секундига 200 зарбдан иборат. Перфолента ҳолидаги маълумотларни қайта ишлаш ва уларни исталган манзилга узатиш муддати 3 соат.

Ахборотлар ҳозирги пайтда қуйидаги шаҳарларга узатиб берилиши мумкин: МОСКВА, ЛЕНИНГРАД, РИГА, ВИЛЬНЮС, ТАЛЛИН, КИШИНЕВ, ГОРЬКИЙ, ТУЛА, ЕРЕВАН, КИЕВ, МИНСК, НОВОСИБИРСК, ОДЕССА, ОЛМАОТА.

Москва шаҳри бош коммутацион марказдир.

Алоқа техникасининг янги усулидан фойдаланишни хоҳловчилар Марказий Телеграф билан тегишли шартномаларни тузиб олишлари керак.

Керакли бўлган барча маълумотлар учун қуйидаги адресга мурожаат қилинади: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 28-уй, маълумотларни узатиш пункти. Телефонлар: 44-04-31, 44-56-31.

ЧИЛОНЗОР РАЙПИШЧЕТОРГИНИНГ

15-«ШИРИН» МАКТАБ—МАГАЗИНИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ СОТУВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

10-синф ҳажмида маълумотли 16 дан 28 ёшгача бўлган ёшлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

ЎҚУВЧИЛАРГА 45 СУМДАН 54 СУМГАЧА СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Чилонзор» массиви, В—23 квартал, Ғ. Ғулом кўчаси, 41-уй.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

19 МАРТ — ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Қувноқ стартлар». 11.15 «Оқ айиқ». Телевизион фильм. 12.15 «Голубой экран» оркестри чалади. 15.55 «Қумликдаги ўрмон». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.10 «Рус тили». 16.55 Болалар учун. «Довюрак саёҳатчи». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 18.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.05 «Денгиз қароқчилари». Болалар учун мультфильм. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». (ўзб.). 18.45 «Ўзбекистон ягона оилада». 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус.). **Ўзбек тилида:** 19.30 «Романтика» телевизион театри. А. Салинский. «Орзиқиб кутилган». 1-қисм. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Ўн минут музика. 21.30 «Ёшлар ижоди». Адабий кўрсатув. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «КПСС XXV съезди қарорлари— ҳаётга!». «Олтин водий» программаси (ўзб.). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 12.20 Кўрсатувлар программаси. 12.25 М. Шолохов. «Очилган қўриқ». «Романда коммунистлар образи». Адабиётдан ўқув кўрсатуви (рус.). **Тошкент кўрсатади.** 17.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.00 «Кишиларга қувонч бағишланг». Болалар музикаси ҳафталигига бағишланган кўрсатув. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Қувноқ ноталар». 19.40 «Музикали абонемент». «Рус романси». 20.10 «Халқаро кескинликни юмшатиш ва революцион жараён». 20.40 Экранда кинокомедия. «Кавказ асираси» ёки «Шурикнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Жанговар постда». (рус.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Артлото» Эстрада программаси. 24.00 Янгиликлар.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — «Строитель» (Қарағанда). «Юбилейний» Марказий спорт залидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтларида — кинофильмлар. 21.15 Тошкент янгиликлари. 21.30 «Тошкент» телепрограммаси. «Янги марралар» (рус.).

Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Марказий правлениеси президиумнинг масъул секретари З. С. Кудрявцевага ўғли **ВЛАДИМИР**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.

18 МАРТ, 1976 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Р — 13095. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр В—3041.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими—33-81.42.